

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

<https://archiwum.mswia.gov.pl/pl/aktualnosci/10547,Ustawa-o-srodkach-przymusu-bezposredniego-w-konsultacjach.html>
2023-12-02, 04:17

Informacja

Strona znajduje się w archiwum.
Data publikacji 18.01.2013

Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego w konsultacjach

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przekazało do konsultacji społecznych projekt ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, który ujednocila m.in. zasady, sposób użycia, rodzaje środków przymusu bezpośredniego, oraz przypadki, kiedy mogą być użyte. Ustawa ujednocila obecne przepisy w taki sposób, aby służby, które wykonują zbliżone zadania - miały możliwość użycia podobnych środków przymusu bezpośredniego. Projekt ustawy jest dostępny także w serwisie: www.mamzdanie.org.pl. Serwis umożliwia udział w otwartych konsultacjach społecznych i wyrażenie swojej opinii o danym projekcie, większej grupie zainteresowanych. MSW postanowiło skorzystać również z tej formy udziału w publicznej debacie i po raz pierwszy przekazało swój projekt do konsultacji, za pośrednictwem tego serwisu.

Przygotowana we współpracy z MSW ustawa jest wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który orzekł, że stosowanie środków przymusu bezpośredniego przez służby, powinno być uregulowane ustawowo. Aktualnie kwestie te opisane są szczegółowo m.in. w rozporządzeniach wykonawczych poszczególnych formacji.

Ustawa ujednocila zasady, sposób użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, katalog tych środków, przypadki, w jakich mogą być użyte środki przymusu bezpośredniego lub broń palna, a także tryb postępowania przed i po użyciu lub wykorzystaniu tych środków oraz broni palnej. Proponowane w projekcie ustawy rozwiązania opierają się na aktualnie obowiązujących regulacjach. W ustawie ujęto również wszystkie formacje, których funkcjonariusze, żołnierze, strażnicy, inspektorzy i pracownicy są uprawnieni do użycia środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej. Określając te uprawnienia dla wszystkich formacji w jednej ustawie - brano pod uwagę ich obecne uprawnienia oraz zakres wykonywanych przez nie dotąd zadań.

W ustawie przyjęto jako zasadę, że służby będą mogły użyć danego środka przymusu bezpośredniego, adekwatnie do stopnia zagrożenia - kierując się wyborem środka o realnie najmniejszej dolegliwości.

W ustawie zaproponowano rozszerzenie uprawnień do stosowania tzw. paralizatorów o nowe formacje. Zgodnie z projektem ustawy mogliby z nich korzystać także funkcjonariusze: ABW, BOR, Straży Ochrony Kolei oraz strażnicy: Państwowej Straży Łowieckiej, Państwowej Straży Rybackiej, Straży Leśnej i Straży Marszałkowskiej. Natomiast funkcjonariusze Służby Więziennej, którzy dotąd mogli posłużyć się paralizatorem jako środkiem przymusu bezpośredniego, zrezygnowali z takiej możliwości. Po zmianach, ci funkcjonariusze spośród katalogu różnych środków przymusu bezpośredniego będą mogli posłużyć się m.in. kajdankami, kaftanem bezpieczeństwa czy użyć wobec osadzonego siły fizycznej.

Funkcjonariusze służb ABW i BOR oraz strażnicy uzyskali uprawnienia na paralizatory zgodnie z przyjętym założeniem, by w ramach wykonywania podobnych zadań, formacje dysponowały podobnym katalogiem środków przymusu bezpośredniego. W odniesieniu do paralizatorów przyjęto także regułę, że środek ten będzie mógł być użyty w ostateczności, gdy pozostałe środki okażą się m.in. nieskuteczne.

Funkcjonariusze będą mogli korzystać z paralizatorów w konkretnych sytuacjach, związanych z zagrożeniem zdrowia i życia, na przykład w celu przeciwdziałania bezpośredniemu zamachowi na ochraniane obszary, obiekty lub urządzenia.

Funkcjonariusze BOR, którzy nabędą uprawnienia do posługiwania się paralizatorem, będą mogli z nich korzystać na obiektach chronionych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa konwoju, czy dla udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej (osoby skazanej, tymczasowo aresztowanej bądź zatrzymanej z powodu podejrzenia o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia). Funkcjonariusze zajmujący się m.in. ochroną osób, czy obiektów otrzymają prawo do użycia paralizatora, wzorem innych służb, odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych, m.in. Policji, czy Straży Granicznej. Paralizator będzie mógł być użyty do obezwładnienia osoby, w przypadku m.in.: niepodporządkowania się przez nią wezwaniu do oddania niebezpiecznego narzędzia, odparcia czynnej napaści, zatrzymania osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa, czy przeciwdziałania niszczeniu mienia.

Natomiast funkcjonariusze ABW będą mogli użyć paralizatora m.in. w celu odparcia zamachu na życie, zdrowie, a także przeciwdziałając czynnościom, które zmierzają do zamachu.

Strażnicy z Państwowej Straży Rybackiej uzyskają prawo użycia paralizatora, gdy niszczone będzie mienie, a także m.in. w celu ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki czy w pościgu za nią. Paralizatory umożliwią strażnikom m.in. obezwładnienie agresywnych psów, gdyż jak podkreśla Państwowa Straż Rybacka, - bardzo często są one wykorzystywane przez ludzi do ataku na strażników. Prawo użycia paralizatora w takich samych przypadkach uzyskali także strażnicy Straży Leśnej oraz Państwowej Straży Łowieckiej. Paralizatory będą bardziej chronić strażników przed agresywnymi zwierzętami, także leśnymi, i pozwolą strażnikom zyskać czas na podjęcie dalszych czynności, związanych na przykład z transportem zwierzęcia w bezpieczne miejsce.

Funkcjonariusze Straży Ochrony Kolei będą uprawnieni do użycia paralizatora w sytuacjach m.in. przeciwdziałania zamachowi na ochraniane obszary, obiekty bądź urządzenia. Paralizatory będą mogły być użyte na przykład do obezwładnienia osób agresywnych, które zagrażają bezpieczeństwu innych pasażerów kolei. Strażnicy ze Straży Marszałkowskiej ochraniający Sejm i Senat, dzięki przyznaniu uprawnień do stosowania paralizatora, zyskają dodatkowe narzędzie pozwalające obezwładnić osobę stwarzającą zagrożenie.

W przypadku użycia lub wykorzystania broni palnej przyjęto zasadę, aby możliwie maksymalnie ograniczać zakres uprawnień do jej użycia lub wykorzystania. Opracowując zamknięty katalog przypadków użycia lub wykorzystania broni palnej, kierowano się zakresem zadań adekwatnych do

zadań poszczególnych formacji. Także w przypadku broni palnej ujednociono przepisy w taki sposób, aby służby, w ramach wykonywania podobnych zadań, realizowanych w obszarze swojej właściwości - miały możliwość użycia lub wykorzystania broni palnej, w porównywalnych sytuacjach.

W projekcie ustawy zaproponowano przyznanie policjantom prawo do użycia jako środka przymusu bezpośredniego: pojazdu służbowego, kasku zabezpieczającego, środków przeznaczonych do pokonywania zamkniętych budynków i innych przeszkód, w tym materiałów wybuchowych oraz środków pirotechnicznych.

Straż Graniczna, zgodnie z projektem ustawy, otrzyma dodatkowo uprawnienia do użycia w charakterze przymusu bezpośredniego m.in.: pojazdów służbowych, środków przeznaczonych do pokonywania zamkniętych budynków i innych przeszkód, w tym materiałów wybuchowych oraz środków pirotechnicznych.

Natomiast z katalogu obecnie dostępnych funkcjonariuszom ABW środków przymusu bezpośredniego będą mogli oni korzystać także m.in. z: pałek służbowych, psów, paralizatorów, pojazdów służbowych, środków przeznaczonych do pokonywania zamkniętych budynków i innych przeszkód, w tym materiałów wybuchowych oraz środków pirotechnicznych. Postanowiono, że ABW nie będzie korzystać z takich środków przymusu bezpośredniego, jak: kaftan bezpieczeństwa i pas obezwładniający.

Projekt ustawy zakłada m.in., że nie wolno używać środków przymusu bezpośredniego, z wyjątkiem siły fizycznej w postaci technik obezwładniających, wobec kobiet o widocznej ciąży oraz osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat lub ograniczoną sprawność ruchową. Wobec tych osób będzie można użyć innych środków przymusu bezpośredniego w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia uprawnionego bądź innej osoby. Jednak zawsze przy ich wyborze trzeba uwzględnić stan osoby, wobec której mają zostać użyte.

Wobec kobiet o widocznej ciąży oraz osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat lub ograniczoną sprawność ruchową nie będzie można również użyć broni palnej. Wyjątkiem będzie tylko sytuacja, w której konieczne będzie odparcie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie funkcjonariusza lub innej osoby.

Najważniejsze zmiany, ujęte w ustawie, m.in.:

- dodano nowe środki przymusu bezpośredniego - m.in. środki przeznaczone do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiały wybuchowe, środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub olśniewających (granaty hukowo - błyskowe, petardy, granaty dymne);
- zrezygnowano z prowadnic - uznano, że kajdanki są bardziej adekwatnym niż prowadnice, środkiem przymusu bezpośredniego;
- zrezygnowano z broni gazowej;
- zrezygnowano z blokady stawu kolanowego, zasłony na twarz, środków technicznych w postaci maski albo kasku z przyłbicą, tłumiących głos lub zestawu głośnikowego oraz urządzeń olśniewających;
- określono sposób postępowania przed użyciem broni palnej - tak, jak do tej pory będzie obowiązywał strzał ostrzegawczy. Zawsze przed użyciem broni będzie obowiązek wcześniejszego okrzyku identyfikującego formację np. POLICJA. W przypadku, gdy osoba nie podporządkuje się wcześniejszemu wezwaniu funkcjonariusza, zostanie ostrzeżona o oddaniu strzału ostrzegawczego - „STÓJ BO STRZELAM”. W razie zignorowania również tego ostrzeżenia, strzał ostrzegawczy zostanie oddany w bezpiecznym kierunku. Od powyższej procedury, lub jej poszczególnych elementów, w szczególności od oddania strzału

ostrzegawczego, będzie można odstąpić, jeżeli ich zrealizowanie groziłoby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego (funkcjonariusza) lub innej osoby.

- zrezygnowano z możliwości użycia broni palnej przez pododdziały zwarte – uznano, że pododdziały posiadają inne środki przymusu bezpośredniego, które pozwalają im opanować ewentualną sytuację kryzysową. Użycie broni będzie dopuszczalne jedynie w sytuacji wprowadzenia stanu wyjątkowego.

Ustawa [o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej](#) powinna wejść w życie 5 czerwca 2013 r.

[Tweetnij](#)

[Policja, prawo, Straż Graniczna](#)

[Generuj PDF](#)

[Drukuj](#)

[Powiadom](#)

[Zgłoś błąd](#)